

NTNUs publiseringsfond

Evaluering av ordningen fra oppstart 1.mars 2013 til og med 1.halvår 2015

NTNU UNIVERSITETSBIBLIOTEKET

Randi Tyse Eriksen

NTNUs publiseringsfond

Evaluering av ordningen fra oppstart 1.mars 2013 til og med 1.halvår 2015

Innledning

I tråd med NTNUs IP-politikk ønsket rektor å stimulere til økt publisering av vitenskapelige artikler i åpne kanaler, og besluttet at det fra 2013 skulle etableres et forsøk med publiseringsfond ved NTNU. Det ble avsatt 1 million kroner årlig, i første omgang som en prøve over 2 år. Ved utløpet av 2014 var det fortsatt mye midler i fondet, så Universitetsbiblioteket fant å kunne utsette evalueringen ½ år. Dette var en beslutning som også tok hensyn til at NTNU høsten 2014 vedtok en publiseringspolitikk der det stilles krav til egne ansatte om åpen publisering. Det ville derfor være interessant å se om dette kravet på noen måte betydde en økning i søknader til fondet.

Fondets retningslinjer

Retningslinjene ble diskutert i det sentrale forskningsutvalget, og vedtatt i samråd med dekanmøtet. I brev fra Rektor til fakulteter og institutter ble fondet bekjentgjort, og operativt fra 1.mars 2013. Retningslinjer og søknadsskjema ble publisert under tema Forskning på Innsida¹. Hovedkriteriene er i samsvar med de fleste støtteordninger som er opprettet nasjonalt og internasjonalt:

- Søkeren skal ha NTNU-tilhørighet og være korresponderende forfatter
- Normalt gis det ikke støtte om man har ekstern finansiering til publiseringsavgifter
- Ingen oppdeling etter forfatterandeler, men et maksimumsbeløp på NOK 20 000 inkl MVA
- Tidsskriftet må være registrert på nivå 1 eller 2 hos DBH², eller dokumentert innmeldt
- Tidsskriftet må finnes i DOAJ (Directory of Open Access Journals)³
- Ikke støtte av hybride tidsskrifter (frikjøp av artikler i tradisjonelle abonnementstidsskrifter)

Forskningsrådet etablerte høsten 2014 en stimuleringsordning for åpen publisering, STIM-OA: «F.o.m. 2015 erstatter STIM-OA all finansiering av artikkelavgifter over driftskostnader i enkeltprosjekter. Artikkelavgifter skal derfor ikke inngå som driftskostnad i ordinære prosjektsøknader.»⁴ Dette innebærer at vi bør endre fondets regel om at det normalt ikke gis støtte til eksternt finansiert forskning. For øvrig gjelder Forskningsrådets støtteordning bare institusjoner som har et fond, og det gis bare støtte til vitenskapelige artikler i rene OA-tidsskrifter (slik vårt fond gjør). Forskningsrådet refunderer halve forfatteravgiften. Mer om STIM-OA under punktet Økonomi.

Intern informasjon og markedsføring

Da universitetene i Tromsø og Agder etablerte sine fond som de første i Norge, erfarte de at det tok noe tid før fondet ble kjent og tatt i bruk. Universitetsbiblioteket prøvde derfor å informere godt. Det ble skrevet om publisering under tema «Forskning» på Innsida. Der er det også et eget punkt om fondet. Ved oppstarten i mars 2013 var det oppslag om åpen publisering generelt og fondet spesielt i Universitetsavisa⁵ og på Rektors blogg⁶. Møteserier på fakultet og institutt, samt innslag på PhD-kurs var prioritert. Publikumsseksjonene ble i tillegg bedt om å informere om fondet i sine etablerte kurs.

¹ <https://innsida.ntnu.no/publisering>

² <https://dbh.nsd.uib.no/publiseringskanaler/Forside>

³ <https://doaj.org/>

⁴ <http://www.forskningsradet.no/no/Utlysning/STIMOA/1254005280421>

⁵ <http://www.universitetsavisa.no/forskning/article39560.ece>

⁶ <http://www.ntnu.no/blogger/rektoratet/2013/03/publisering-med-solidarisk-perspektiv/>

Sommeren 2014 ble det også produsert en enkel brosjyre på norsk og engelsk, der det kortfattet ble informert om åpen publisering generelt, og fondet spesielt. Brosjyren ble delt ut til faglig tilsatte. Som en oppfølging ble det arrangert åpne lunsjforedrag på flere seksjonsbibliotek høsten 2014. Erfaringen i løpet av de første 2 årene er at skriftlig og muntlig informasjon når ulike brukergrupper, men i møter med forskerne blir det alltid stilt gode spørsmål som har åpnet for lærerike diskusjoner. Bruken av fondet har økt, men om det skyldes større fokus på åpen publisering generelt, sterkere føringer fra NTNU, bibliotekets markedsføring eller informasjon forskerne imellom, er vanskelig å si.

Søknader og tilsagn

Selv om første søknad om midler kom samme dag som fondet ble bekjentgjort, var ikke antall søknader høyt i starten. Vi skal nå vise ulike mål på bruken av fondet i løpet av 5 halvår.

Enhet	2013:1	2013:2	2014:1	2014:2	2015:1	SUM
AB	0	0	0	0	0	0
DMF	1	11	8	8	22	50
HF	0	0	1	1	3	5
IME	0	0	2	0	1	3
IVT	0	2	1	1	2	6
NT	2	1	6	8	11	28
SVT	2	2	2	3	6	15
VM	0	0	0	3	1	4
SUM	5	16	20	24	46	111

Tabell 1 Tilsagn fra fondet fordelt halvårsvis på fakulteter og VM

Første halvår 2013 var i realiteten bare et kvartal. Tar vi det i betraktning, er det en liten, men jevn økning i tilsagn mellom hvert halvår. Første halvår 2015 viser imidlertid en markant økning. Dette kan skyldes økt informasjon på hver enkelt enhet, men det kan også skyldes publiseringspolitikken.

At DMF og NT har flest tilsagn fra fondet, er ikke overraskende. Dette er fagmiljøer som tradisjonelt publiserer mange artikler. Ved DMF og NT er det en viss tradisjon for og flere relevante tidsskrifter for å kunne publisere åpent. Konsulteres DBH-statistikken for vitenskapelig publisering i 2013 og 2014, finner vi at også IVT og IME publiserer mange tidsskriftartikler, men det er ofte tale om faste konferanser uten åpen publisering med forfatterbetaling. AB er det eneste fakultetet uten tilsagn. I tillegg er det gitt 4 tilsagn til artikler som ikke ble antatt, og derfor ble søknadene trukket tilbake.

Forskerne forholder seg ikke alltid til fondets regelverk. Det er gitt 30 avslag på søknader, i hovedsak fordi man søker om støtte til publisering i hybride tidsskrifter, men også fordi et tidsskrift er på nivå 0 hos DBH eller at det ikke er korresponderende forfatter fra NTNU. Fondet har et punkt om ekstern finansiering der det åpnes for skjønn, og søknadsskjemaet ber om en begrunnelse om forskeren har tilgang på eksterne midler. Av de tilsagn som er gitt, har ca. 40 % av søkerne krysset av for at de har hatt tilgang på slike midler, og gitt en kort begrunnelse. Selvsagt kan noen søkere ha latt være å krysse av i skjemaet, men dette punktet har ikke betydd at noen har fått avslag. Man kan snarere tenke at det har fått noen til å la være å søke om fondsmidler. Ved henvendelse til fondet om slike saker i forkant, har potensielle søkere fått råd om å sende inn en søknad med en kort begrunnelse.

Søknader kommer inn på ulike tidspunkt i publiseringsprosessen, og det kan ta lang tid fra tilsagn gis til fondet er belastet. Tabell 1 viser både publiserte artikler og artikler som er under publisering. Forfattere som ønsker det, har altså et forhåndstilsagn om midler og vet at søknaden er godkjent.

Hvem som får midler fra fondet

Fondet åpner for at alle med en NTNU-tilhørighet kan søke midler om de er korresponderende forfatter, enten de er studenter eller har et ansettelsesforhold. Vi vil nå se hvem som har fått tilsagn.

Kategori	2013:1	2013:2	2014:1	2014:2	2015:1	SUM
Professor	2	7	7	7	7	30
Professor II	0	0	0	0	2	2
Emeritus	0	1	0	0	0	1
1.amanuensis	0	1	0	1	8	10
Forsker	0	0	0	2	11	13
Univ.lektor	0	0	1	1	0	2
Arkeolog	0	0	0	1	0	1
Postdoc	0	0	5	1	1	7
Stipendiat	2	7	5	10	16	40
Student	1	0	2	1	1	5
SUM	5	16	20	24	45	111

Tabell 2 Tilsagn fra fondet fordelt halvårsvis på søkerkategorier

Vi skal ikke gå så dypt inn i disse tallene, de uttrykker trass alt bare hvem som er søker, ikke hvem som er artikkelens forfattere. Vi vet fra Cristin at professorer står for vel 1/3 av forfatterandelene totalt sett, mens 1.amanuenser og stipendiater står for ca. 1/10 hver. Det er uansett grunn til å glede seg over at fondets mulighet for åpen publisering ser ut til å virke attraktivt for flere søkerkategorier. Studenter og stipendiater har vært søkere og fått tilsagn fra begynnelsen. Vi kan spekulere i om det kan forstås ved at de ikke har etablert et fast publiseringsmønster, om de er spesielt positive til åpen publisering, har liten tilgang på egne forskningsmidler, om det er lettere å få antatt artikler i disse tidsskriftene, eller om Universitetsbibliotekets informasjon når dem gjennom kurs og veiledning.

Om vi går fra en oversikt over fondets tilsagn om støtte, til heller å se på de publiserte artiklene, har vi en reell mulighet til å si noe om hvor mange som faktisk har fått midler fra fondet.

Enhet	Tilsagn	Publiserte artikler	Ved egen enhet	Andre institutt/enheter	Norske adresser	Utenlandske adresser
DMF	50	39	107	39	109	36
HF	5	5	6	0	0	9
IME	3	3	2	0	0	1
IVT	6	6	7	2	2	16
NT	28	26	51	6	16	19
SVT	15	9	9	4	10	30
VM	4	4	3	1	0	4
SUM	111	92	185	52	137	115

Tabell 3 Tilsagn og publikasjoner, ekstern spredning 2013 - 2015

Tabell 3 viser først antall tilsagn og deretter antall publiserte artikler fordelt på NTNU-enheter.⁷ Resten av kolonnene viser hvor stor spredning de 92 artiklene har med hensyn til forfattertilhørighet i tillegg til søkerens primære NTNU-adresse. Enkeltadresser i tillegg til forfatterens primærtilhørighet er tatt med. Det kan dermed være snakk om at en og samme person oppgir flere adresser, eller at samme adresse telles flere ganger om ulike personer oppgir den i publikasjonen. Vi vet at i mange fagmiljø er det tradisjon for at veileder er medforfatter på stipendiatenes/studentenes artikler. I slike tilfeller er det naturlig å forvente at en artikkel genererer en ekstra adresse på eget institutt.

⁷ Antall publiserte artikler er hentet fra Cristin pr 07.07.2015

DMF utpeker seg både ved antall medforfattere fra eget institutt og andre institutt ved DMF. Det er tradisjon for at medisinerne oppgir dobbel tilhørighet til «sitt» sykehus. Det slår tydelig ut i kolonne for norske adresser, der St. Olavs Hospital er svært godt representert. HF har få artikler, men det er et mønster: Få medforfattere, og i tillegg til medarbeidere på eget institutt, er det bare oppgitt utenlandske adresser. IME har også svært få medforfattere på sine artikler. IVTs forfattere har i tillegg til samarbeid internt ved eget institutt, primært utenlandske adresser i sine artikler. NT har flest interne medforfattere, eksternt samarbeid er helst utenfor NTNU, nasjonalt og internasjonalt. SVT framstår her som svært internasjonalt orientert, men antall utenlandske adresser er fordelt på noen få av disse artiklene. Vi ser at det er relativt lite NTNU-samarbeid utenom eget institutt og de norske adressene er dominert av medisinerne sine doble tilhørigheter ved St. Olavs Hospital og andre sykehus. Det er mange utenlandske samarbeidsadresser. Vi kan kanskje spørre om det er større motivasjon for åpen publisering internasjonalt, slik at NTNU-forskere som har slikt samarbeid dermed har færre motforestillinger i forhold til å endre eget publiseringsmønster. De 92 artiklene som er representert, viser at mange personer og institusjoner har nytte av NTNUs publiseringsfond.

I realiteten er det ikke søkeren eller forfatterne totalt sett som får midler fra fondet, men tidsskrifter og forlag. Vi skal derfor se på hvor midlene kanaliseres, altså hvor disse 92 artiklene er publisert.

Hvilke forlag får midler fra fondet?

Databasen DOAJ inneholder over 10 000 tidsskrifter for åpen publisering, men oppgir at det er under 500 som krever forfatterbetaling. De som også er godkjent på nivå 1 eller 2 i DBH, er relevante her.

Forlag	Antall tidsskrift	Antall artikler
BioMed Central ⁸	20	35
Public Library of Science (PLOS)	1	20
Frontiers Research Foundation/Frontiers Media	7	9
MDPI Open Access Publishing	6	7
Springer Open	2	4
Optical Society of America	2	4
Wiley (inkl. American Physiological Society)	3	4
American Institute of Physics	2	3
Copernicus Publications	3	3
Dove Medical Press	3	3
Nature Publishing Group	3	3
Pensoft	1	2
14 forlag à 1 artikkel	14	14
SUM	67	111

Tabell 4 Tilsagn fra fondet fordelt på forlag, 2013 - 2015

Vi ser at det er stor spredning både på forlag og tidsskrifter. Det er naturlig siden det er forskere fra mange ulike fagmiljøer som har fått tilsagn. PLOS utmerker seg med sitt megatidsskrift PLOS One, som i sin natur er tverrfaglig og publiserer artikler innen mange fagfelt. Det finnes altså egnede tidsskrifter for de fleste, men det er ikke sikkert forskerne finner fram til dem. Vi skal nå ta utgangspunkt i fondets tilsagn og sammenligne dette resultatet med CRISTIN, nærmere bestemt de publikasjonene som er rapportert til DBH i 2013 og 2014. Som vi viste i tabell 3, er NTNUs fond til glede for andre institusjoner. Kan det hende at våre forskere blir finansiert av andres fond eller også eksterne midler, og publiserer artikler i langt flere OA-tidsskrifter enn fondets tildelinger tilsier?

⁸ BioMed Central og Springer Open tilhører nå samme selskap

NTNUs forskere og åpen publisering

Tabell 3 viste at det er stor ulikhet fakultetene imellom når det gjelder bruk av fondet. Betyr det at de ikke publiserer i dedikerte åpne tidsskrifter? Vi skal nå sammenligne to fakulteters publisering i åpne tidsskrifter og abonnementstidsskrifter, og henter rapporterte data i 2014 direkte fra Cristin. For å gjøre datamengden overkommelig har vi valgt å begrense oss til siste rapporteringsår til DBH. Vi har valgt å sammenligne de to fakultetene som rapporterte flest artikler til DBH i 2014, hhv DMF (924 artikler i DBH) og IVT (802 artikler). Totalt har DMF fått tilsagn om støtte til 50, mens IVT har 6. Ulike mål på «impact» hentes i tillegg fra DBH (nivå 1 og 2), Scopus (SJR) og Web of Science (JIF).

Tittel	DOAJ	DBH 2014	SJR 2013	JIF 2013	Antall
PLoS ONE	Ja	1	1,7	3,5	26
The Journal of Headache and pain	Ja	1	1,3	3,3	11
Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavia	-	1	1,1	2	10
Tidsskrift for den norske legeforening	-	1	0,2	-	10
BMJ Open	Ja	1	1,1	2,1	9
IEEE International Ultrasonics symposium	-	1	-	-	9
EFSA Journal	Ja	1	-	-	7
BJOG	-	2	2	3,9	6
Nature Genetics	-	2	24,1	29,6	6

Tabell 5 DMFs DBH-rapportering 2014, tidsskrifter med flest artikler

Vi ser at de to tidsskriftene med flest artikler, er rene OA-tidsskrifter, og totalt er det 4 titler på lista. Totalt ble det publisert 53 artikler i disse 4 tidsskriftene. NTNUs publiseringfond finansierte bare 5.

Tittel	DOAJ	DBH 2014	SJR 2014	JIF 2014	Antall
Energy Procedia	-	1	0.4	-	27
Geophysics	-	2	1.4	1.6	17
Advanced materials Research	-	1	0.1	-	15
Advances in Manufacturing	-	1	0.1	-	11
Materials Science Forum	-	1	0.2	-	11
Procedia CIRP	-	1	-	-	10
Cold Regions Science and Technology	-	2	0.7	1.4	9
J. of Offshore Mechanics and Engineering	-	2	0.7	-	9
Rock Mechanics and Rock Engineering	-	2	1.5	2.4	9
Energy	-	2	2.6	4.8	8
Modeling, Identification and Control	Ja	1	0.3	-	8
Ocean Engineering	-	1	1.4	1.4	8
Journal of Physics, Conference Series	Ja	1	0.2	-	7

Tabell 6 IVTs DBH-rapportering 2014, tidsskrifter med flest artikler

Vi må lenger ned på lista for å finne de rene OA-tidsskriftene der IVT-forskere publiserte i 2014, men bare i disse to tidsskriftene ble det publisert 15 artikler i 2014, ingen av dem med støtte fra fondet.

Både DMF og IVT er miljøer der det er mye eksternfinansiert forskning. Kanskje prosjektmidler har finansiert artiklene? Eller kanskje NTNU-forskeren ikke kjente til fondet? Var ikke vedkommende forsker korresponderende forfatter, var det heller ingen muligheten å få finansiering fra fondet. Uansett: Det finnes OA-tidsskrifter, og de brukes.

Det må utvises forsiktighet når man ser på «impact», målene varierer fra fagområde til fagområde. OA-tidsskriftene utpeker seg uansett ikke negativt. Tabellen for DMF ble laget før SCOPUS og WoS hadde publisert sine impact-mål for 2014, så det kan være noen endringer for tidsskriftene i tabell 5.

Vitenskapelig nivå

Mange forskere har en grunnleggende (og sunn!) skepsis til åpne tidsskrifter. De synes at det ikke er lett å finne åpne tidsskrifter med «impact». Det er riktig at det er ytterst få OA-titler på nivå 2 i DBH. Om vi sammenligner NTNUs publisering på nivå 2 i 2013 - 2014 med fondets tilsagn, blir det tydelig: I 2013 var 24 % av alle publikasjoner NTNU rapporterte til DBH på nivå 2, i 2014 var det 23 %⁹, mens bare 7 % av de tilsagnene som er gitt i 2013 – 2015 er på nivå 2. Pr januar 2014 var bare vel 1 % av tidsskriftene i DOAJ på nivå 2 i DBH. Med den bakgrunnen er 7 % et høyt tall, og våre forskere er bevisste i sine valg. Vi skal også huske på at det er en utfordring for alle nye tidsskrift å opparbeide seg et godt renomme i et presset marked, dette gjelder ikke bare tidsskrifter for åpen publisering.

Økonomi

Det ble opprinnelig satt av 1 mill. NOK for hvert av årene 2013 og 2014. Hvor mye av midlene er brukt før 2.halvår 2015? Vi skal først se litt på hva det kostet å publisere åpent i denne perioden. UK Wellcome Trust har publisert sine data for 2013 - 2014, og oppgir at forfatteravgift til rene OA-tidsskrifter var £ 1 241, mens tilsvarende for de hybride tidsskriftene var £ 2 030. Kronekursen varierte svært mye mot slutten av denne perioden, så det er vanskelig å gi et gjennomsnitt i NOK. Universitetsbiblioteket i Bergen støtter både rene OA-tidsskrifter og hybride tidsskrifter i sitt fond, og offentliggjorde dette gjennomsnittet (eks. MVA) for 2014: OA-tidsskrifter 11 044, hybride 17 520. NTNU støtter som kjent ikke hybride tidsskrifter, men kalkulerer vi et gjennomsnitt for avslagene som er gitt blir dette resultatet i NOK (eks. MVA) for 2014: OA-tidsskrifter 10 011, hybride 20 635. Som nevnt har Forskningsrådet opprettet et stimulerings tiltak STIM OA fra og med 2014, og offentliggjorde gjennomsnittsbeløpet for søknader som var kommet inn for artikler i OA-tidsskrifter. Deres tall er NOK 11 033. Det vi kan si om utviklingen så langt, er at beløpet i utenlandsk valuta har vært forbausende stabilt. Det er svingninger i den norske kronekursen som medvirker til økning.

År	Tilsagn	Sum eks. MVA	Snitt NOK	Kommentarer
2013:1	5	54 269	10 854	Perioden er 4 måneder
2013:2	16	156 546	9 784	1 beløp er ikke endelig bekreftet (ikke publisert)
2014:1	20	193 600	9 680	1 beløp er ikke endelig bekreftet (ikke publisert)
2014:2	24	249 211	10 342	3 beløp er ikke endelig bekreftet (ikke publisert)
2015:1	46	564 456	12 270	21 beløp er ikke endelig bekreftet (ikke publisert)
SUM	111	1 218 082	10 586	

Tabell 7 Tilsagn, økonomi fordelt halvårsvis 2013 – 2015

Da Forskningsrådet lanserte sin støtteordning for åpen tilgang (STIM-OA) var kravene formulert slik:

STIM-OA skal dekke avgifter ved publisering i tidsskrift med fullverdig åpen tilgang. Institusjonene som søker, må legge fram en liste over artikler og avgifter de har dekket året før. Alle artikler skal være publisert i tidsskrift på nivå 1 eller 2 i Norsk samfunnsvitenskapelige datatjenestes (NSD) register over publiseringskanaler. Tidsskriftet skal også være registrert i "Directory of Open Access Journals", DOAJ, som er et internasjonalt register for åpne tidsskrift. For universitets- og høyskolesektoren er det et krav at søkerinstitusjonen har opprettet et eget publiseringsfond for å få midler fra STIM-OA.

STIM-OA dekket halvparten av fondets forfatteravgifter for 38 artikler som ble publisert i 2014, og fondet fikk dermed et tilskudd på ca NOK 191 000 (norsk MVA var ikke inkludert i denne søknaden).

⁹ Alle publikasjoner inkluderer bøker, antologikapitler og tidsskriftartikler

Administrasjon og betalingsrutiner

Universitetsbibliotekets publiseringsgruppe i seksjon for fellestjenester har administrert fondet. Det er en hovedsaksbehandler med to vikarer. Ideelt sett er prosessen slik:

- Forfatter finner fondets retningslinjer på Innsida og fyller ut elektronisk søknadsskjema
- Skjema sendes til publiseringsgruppas felles e-postadresse publishing@ub.ntnu.no
- Søknaden behandles normalt innen 1-2 arbeidsdager, i ferier kan det ta noe lenger tid
- Tilsagn eller avslag sendes i standardisert brevform til søkerens e-postadresse
- Kopi av tilsagnsbrev sendes via ePhorte til søkerens enhet (oftest er det et institutt)
- Alle søknader og tilsagn lagres i mappe «Publiseringsfond» på UBs fellesområde K:
- Statistikk over søknader, tilsagn og avslag føres kronologisk i Excel-ark som lagres på K:
- Søkerens enhet forskutterer beløpet og sender informasjon om K-sted osv. til UB
- Seinest hvert tertial sjekkes Cristin for å se om artikkelen er registrert og lastet opp
- Eventuelt laster UB opp den publiserte artikkelen og Excel-arket oppdateres
- Søkerens enhet purres om de ikke har oversendt informasjon om aktuelt K-sted
- UB sender hvert tertial ei liste til controller over hvilke beløp som skal overføres
- Excel-arket oppdateres, og det merkes av hvilket år det skal søkes STIM-OA midler

Prosessten har mange ledd, men har fungert. Undervegs er det likevel gjort en del erfaringer:

Tilsagnsbrevet vil nå stiles til enheten i ePhorte, med kopi til søkeren (ikke omvendt som i dag). Teksten i tilsagnsbrevet, som skal være instruktiv både for søker og søkers enhet, skal forbedres. Et par eksempler: Søker skal registrere den publiserte artikkelen og laste den opp i Cristin. I over 55 % av tilfellene er det fondets administrator som gjør dette ved kontrollen i det etterfølgende tertial. Søkers enhet skal melde fra om K-sted osv. I svært mange tilfeller må informasjon etterlyses.

- Det må beskrives hvordan søker laster opp artikkelen etter registrering i Cristin
- Det må framgå tydeligere hvordan søkers enhet gir tilbakemelding til publiseringsgruppa
- Det må framgå tydeligere at søkers enhet skal gi tilbakemelding om utbetalt beløp i NOK
- Det må framgå tydeligere at søkers enhet også skal betale norsk MVA, som så blir refundert

Fondets framtid, økonomiske forutsetninger

I femårsperioden Forskningsrådets virkemiddel STIM-OA er operativt, 2015 – 2019 (gjeldende for publiseringsårene 2014 – 2018) er det ikke aktuelt å legge ned fondet. Tiltaket forutsetter at det eksisterer et fond som harmonerer med de retningslinjene vi har. Vi ser at bruken av fondet nå er økende, og vi forventer også at enkelte endringer i retningslinjene vil bety økte utbetalinger, selv om vi heller ikke i framtida vil støtte hybride tidsskrifter. En årlig bevilgning på 1 million NOK vil være et minimum om fondet skal ha sikkerhet for å kunne støtte de søknader som kommer inn. Forskningsrådets STIM-OA vil refundere noen kostnader etterfølgende kalenderår, men for å ha en rimelig raus tildelingspolitikk for søkere som oppfyller fondets retningslinjer, trengs et basisbeløp.

Avslutningsvis vil vi komme med noen endringsforslag til fondets retningslinjer, som svar på behov som har oppstått i løpet av denne tida. DOAJ er en medlemsorganisasjon, og en forutsetning for fondet. UB har tegnet medlemskap, og vil i framtida belaste fondet med denne avgiften (£ 400).

I fondets retningslinjer er det tre punkter som peker seg ut for revidering: Fjerning av maksimum årlig støttebeløp samt endring både av punktet om eksternfinansiering og hvilke publikasjonstyper som skal gis støtte. Vi vil kort begrunne hvorfor vi foreslår disse endringene før vi legger fram det reviderte forslaget til retningslinjer.

Endring: Maksimum årlig støttebeløp

I dag inneholder retningslinjene følgende formulering, se punkt 3, tredje avsnitt:

Med forbehold om budsjett kan fondet dekke inntil hele avgiften for artikler som innvilges støtte, men maksimum støttebeløp for den enkelte forfatter er satt til kr 20 000 per år. Det gis ikke støtte til dekning av tilleggsavgifter for farger, ekstra illustrasjoner osv. MVA inkluderes i beløpet.

Ved oppstarten var dette beløpet stort nok til at en forfatter i heldige fall fikk finansiert to artikler. Selv om forfatteravgiften har holdt seg konstant i ekstern valuta, er dagens kronekurs så ugunstig at beløpet i noen tilfeller må overskrides for å dekke både forfatteravgift og norsk MVA for en artikkel. Det er også uheldig at forskere som er motivert for å publisere åpent skal hindres ved ei slik grense. Forslaget til reviderte retningslinjer vil fjerne maksimumsbeløpet, men ha et forbehold om økonomi.

Endring: Eksternfinansiering

Retningslinjene har følgende formulering, se punkt 4, andre avsnitt:

Fondet gir normalt ikke støtte om artikkelen er basert på ekstern finansiering og de eksterne forskningsmidlene kan dekke utgiftene til OA-publisering.

Eksternt finansierte prosjekter som har krav om åpen publisering (for eksempel EUs Horisont 2020) bør finansiere forfatterbetaling, og midler til å dekke slike utgifter bør tas med i prosjektsøknadene. Forskningsrådets STIM-OA vil imidlertid etter søknad fra fondet bidra til finansiering av inntil 50 % av forfatteravgiftene, så lenge det er tale om artikler i tidsskrifter i DOAJ og på nivå 1 eller 2 hos DBH. Forslaget til reviderte retningslinjer vil derfor ha et tillegg som gjelder forskningsrådsprosjekter.

Endring: Publikasjonstyper

Retningslinjene sier noe om hvilke publikasjoner som gis støtte, i punkt 3, avsnitt en og to:

Det gis støtte til dekning av forfatterbetaling for fagfellevurderte artikler i OA-tidsskrifter som er listet i DOAJ <http://www.doaj.org> og som har standard publiseringsavgifter åpent tilgjengelig. Tidsskriftene skal være godkjent på nivå 1 eller 2 hos DBH <http://dbh.nsd.uib.no/kanaler/> når manuskripter sendes inn, eller det skal dokumenteres at tidsskriftene er meldt inn og vurdert som nytt i kanal 1 før publiseringsstøtte utbetales http://dbh.nsd.uib.no/kanaler/nye_kanaler.do

Det gis ikke støtte til artikler i tidsskrifter som er finansiert gjennom abonnement, inkludert hybridtidsskrifter som bruker en forsinket OA-modell eller tilbyr «Open Choice»-modeller.

Universitetsbiblioteket mener det er gode grunner til å opprettholde skillet mellom gull og hybrid. Selv om mange forskere vil hevde at det er abonnementstidsskriftene som er viktige, er vår erfaring at man nesten kan publisere to gull artikler på kostnaden av en hybrid. De som ønsker å publisere i hybride tidsskrifter kan i de fleste tilfeller arkivere en post-print versjon av artikkelen i NTNU Open. Fondet mener det er en bedre politikk heller å fjerne maksimumsbeløpet på gull åpen publisering. De siste årene er det kommet flere muligheter for åpen publisering av monografier og antologier. Revidert regelverk vil derfor legge til rette for at fondet kan finansiere disse to publikasjonstypene.

NTNUs publiseringsfond – retningslinjer for støtte til åpen publisering av tidsskriftartikler

- 1 Fondet gir støtte til dekning av forfatterbetaling (Article Processing Charges, APC og lign.) i Open Access tidsskrifter (tidsskrifter som ikke er regulert av abonnementsavgifter og lign.)
  - 1.1 Tidsskriftet må være registrert i Directory of Open Access Journals, DOAJ www.doaj.org
  - 1.2 Tidsskriftet skal være godkjent på nivå 1 eller 2 i DBH, <http://dbh.nsd.uib.no/kanaler/>
  - 1.3 Det gis *ikke* støtte til tilleggsavgifter, fargetrykk, ekstra illustrasjoner, stort omfang osv.
  - 1.4 Det gis *ikke* støtte til publisering i hybridtidsskrifter (abonnementsfinansierte).
- 2 Det er bare korresponderende forfatter (Corresponding Author) som kan søke om støtte. Det er den forfatter som er ansvarlig for å sende inn manuskriptet til tidsskriftet og som følger opp publiseringsprosessen. Vedkommende må ha tilhørighet til NTNU som tilsatt, student, eksternfinansiert stipendiat eller gjesteforsker. Denne tilhørigheten skal også framkomme i artikkelen, ved angivelse av forfatterens institusjonsadresse.
- 3 Normalt gis det ikke støtte til artikler som er resultat av ekstern finansiering der midlene kan dekke forfatterbetaling. Forskningsrådet har imidlertid besluttet at artikkelavgifter ikke skal inngå som driftskostnad i ordinære prosjektsøknader, men vil i stedet støtte NTNUs fond. Betaling for vitenskapelige OA-artikler knyttet til Norges forskningsråd skjer gjennom fondet.
- 4 Artikkelen skal registreres i Cristin og publisert versjon lastes opp straks etter publisering.
- 5 Man kan søke om støtte når som helst før artikkelen er publisert. Lenke til skjema. [lenke]
- 6 Retningslinjene vedtas av Rektor og administreres av NTNU Universitetsbiblioteket.
  - 6.1 Retningslinjene kan endres uten varsel, men det vil ikke ha ikke tilbakevirkende kraft.
  - 6.2 Avgjørelser er endelige og kan ikke påklages.

NTNUs publiseringsfond – retningslinjer for støtte til åpen publisering av bøker og kapitler

- 1 Fondet gir støtte til dekning av publiseringsavgift i rene Open Access-bøker, dvs at bøkene i sin helhet skal gjøres åpent tilgjengelig på nett og ha en Creative Commons-lisens (cc-lisens).
  - 1.1 Støttebeløpet vurderes ut fra totalkostnad på utgivelsen og andel NTNU-forfattere.
  - 1.2 Forlaget skal være godkjent på nivå 1 eller 2 i DBH, <http://dbh.nsd.uib.no/kanaler/>
  - 1.3 Det gis *ikke* støtte til kostnader for allerede publiserte bøker.
  - 1.4 Antologiene eller monografiene skal være fagfelleverderte (vitenskapelige).
- 2 Det er bare forfattere av monografier, redaktører for antologier eller forfattere av kapitler i antologier som kan søke. Vedkommende skal være korresponderende forfatter og ha tilhørighet til NTNU. Denne tilhørigheten skal også framkomme i publikasjonen, ved angivelse av forfatterens institusjonsadresse.
- 3 Normalt gis det ikke støtte til publikasjoner som er resultat av ekstern finansiering.
- 4 Publikasjonen skal registreres i Cristin og publisert versjon lastes opp straks etter publisering.
- 5 Man kan søke om støtte når som helst før boka er publisert. Lenke til skjema. [lenke]
- 6 Retningslinjene vedtas av Rektor og administreres av NTNU Universitetsbiblioteket.
  - 6.1 Retningslinjene kan endres uten varsel, men det vil ikke ha ikke tilbakevirkende kraft.
  - 6.2 Avgjørelser er endelige og kan ikke påklages.